

**PIXI udgave af den Lokale Undervisnings Plan (LUP)
Den Pædagogisk Assistentuddannelse
SOSU ZBC**

En håndbog til praktikken, som skal modtage Pædagogiske Assistent elever i praktik.

Håndbogen er udarbejdet i samarbejde mellem SOSU ZBC, Region Sjælland og Kommunerne på Sjælland

Introduktion

Dette er en forkortet udgave af den Lokale Undervisningsplan Plan (LUP) på den pædagogiske assistentuddannelse på SOSU ZBC. Denne version er tilpasset, så den retter sig mod praktikken. Formålet er at give praktikvejledere og ledere konkret viden om opgaven omkring at uddanne Pædagogisk Assistent elever i praktik.

Denne Pixi-udgave af LUPPEN indeholder følgende:

- Beskrivelse af praktikuddannelsen
- Praktikmål
- Taksonomi for mål i praktikken
- Oversigt over den samlede Pædagogiske Assistentuddannelse
- Kort beskrivelse af indholdet af temaer i skoleperioderne
- Obligatoriske praktikopgaver for praktik 1, 2 og 3
- Understøttende opgaver, som kan anvendes til at arbejde med specifikke praktikmål
- Litteraturliste - bøger anvendt til undervisning på den Pædagogiske Assistent Uddannelse

Hele den lokale undervisningsplan (LUPPEN) (den generelle del og for den pædagogiske assistent uddannelse) kan findes [HER](#) eller på SOSU ZBC's hjemmeside: <https://sosu.info.zbc.dk/sosu> under "LUP" – "Pædagogisk assistent".

Formål og tilrettelæggelse:

I praktikuddannelsen skal eleven tilegne sig erhvervsfaglige kompetencer i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for området.

Praktikuddannelsen tilrettelægges ud fra uddannelsens samlede praktikmål således, at der for den enkelte elev er en tydelig sammenhæng og progression i arbejdet med målene. Hertil kommer elevens arbejde med praktikopgaver samt logbogsskrivning.

I praktikuddannelsen afsættes tid til vejledning, fordybelse og refleksion i forbindelse med de udførte arbejdsopgaver.

Praktikuddannelsen tilrettelægges således, at eleven får mulighed for:

- At arbejde fagligt ved at inddrage relevant viden fra skole- og praktikperioder, for på den baggrund at kunne løse pædagogiske opgaver på praktikstedet.
- At tage initiativer og arbejde opsøgende og undersøgende i forhold til opgaver og uddannelsesmæssige udfordringer.
- At reflektere over egne handlinger og oplevelser på baggrund af tidligere erfaringer og viden.
- At samarbejde tværprofessionelt.
- Arbejde med praktikmålene.

Skolen og praktikstederne indgår i et forpligtende samarbejde som supplerer og understøtter elevens oplevelse af sammenhæng og meningsfuldhed i uddannelsen.

Progression i praktikmålene:

I praktikuddannelsen anvendes præstationsstandarderne "begynder", "rutineret" og "avanceret" til at synliggøre sværhedsgrad og kompleksitet, så eleven ved afslutning af uddannelsens sidste praktikperiode opnår et avanceret niveau, der svarer til de krav, som stilles til en færdiguddannet Pædagogisk Assistent. Se beskrivelse af præstationsstandarderne i afsnittet taksonomi.

For den pædagogiske assistent uddannelse gælder:

Eleven skal igennem uddannelsen afprøve og udvikle sin erhvervsfaglige kompetence, samt udvikle sin forståelse for rollen som fagperson inden for det pædagogiske område. De forskellige institutionstyper og givne rammer betyder at eleven har forskellige læringsmuligheder. Eleven skal arbejde kontinuerligt og progressivt med praktikmålene og ved afslutning af sidste praktik have nået alle mål på avanceret niveau.

Forventninger til eleven:

I praktikperioden forventes det, at eleven tager ansvar for sin uddannelse ved:

- At være mødestabil og overholde aftaler mellem elev og praktiksted/praktikvejleder.
- At være parat til at indgå i dialog omkring tidligere afgivet karakterer og praktikerklæringer.
- At forberede sig til de ugentlige vejledningssamtaler.
- At udvise engagement, nysgerrighed og selvstændighed, samt være modtagelig for vejledning.
- At benytte de læringsredskaber, som praktikken stiller til rådighed.
- At arbejde med den obligatoriske praktikopgave for pågældende praktikperiode.

Prøvetid:

Eleven er i prøvetid de første tre måneder af sin første praktik. I denne periode vurderer ansættende myndighed elevens egnethed i forhold til kerneopgaven inden for uddannelsens kompetenceområder. Hvis elevens prøvetid vurderes ikke godkendt, indstilles uddannelsesaftalen til ophævelse. Denne proces understøttes af praktikvejleder og praktikansvarlig.

Vejledning i praktikken:

Elevens praktikuddannelse foregår i et samspil mellem elev og praktikvejleder og det øvrige personale på praktikstedet. Praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil skal tilrettelægges, så den understøtter elevens tilegnelse af viden, færdigheder og faglige vurderinger og etiske holdninger inden for uddannelsens områder.

Der afholdes følgende samtaler i praktikken:

- *Forventningssamtale* afholdes i løbet af de første 14 dage af praktikperioden mellem praktikvejleder og elev. Plan for praktikforløbet aftales mellem elev og vejleder til forventningssamtalen. Elev og vejleder underskriver referat efter samtale.
- *Ugentlig vejledningssamtale* afholdes mellem elev og praktikvejleder, for at eleven kan udvikle sine erhvervsfaglige kompetencer og arbejde med praktikmålene. Det anbefales, at der er fastlagt et tidspunkt hver uge, hvor samtalerne finder sted, og at der eksempelvis sættes en time af til samtalen. Elev og vejleder underskriver referat efter samtale.

- *Midtvejs i praktikperioden afholdes en samtale*, hvor der gøres status over elevens niveau i forhold til praktikmålene. Praktikvejlederen dokumenterer elevens status, og eleven får en kopi af notatet. Elev og vejleder underskriver referat efter samtale.
- *Praktikperioden afsluttes med en samtale*, hvor praktikerklæring udfyldes og sendes til skolen og ansættende myndighed. Elev og vejleder underskriver et referat efter samtale.

Enkelte af de ugentlige vejledningssamtaler kan planlægges med flere elever, hvor der sammen med en eller flere praktikvejledere reflekteres over generelle læringssituationer, teorier og metoder. Den ugentlige samtale kan tage udgangspunkt i elevens oplevelser på praktikstedet, oplevede situationer eller problemstillinger i arbejdssituationen, elevens logbog, praktikstedets læringsredskab eller situationer, som vejlederen vurderer, er nødvendige eller værdifulde at reflektere over.

Eleven og praktikvejleder afslutter vejledningssamtalen med at aftale en plan frem til den næste vejledningssamtale, omkring arbejdsopgaverne og elevens arbejde i fordybelsestimerne. Eleven og praktikvejlederen er begge ansvarlige for at notere aftalerne, så de kan samle op på aftalerne ved næste vejledningssamtale.

Fordybelsestid i praktikken:

Fordybelsestiden i praktikken er 4 timer om ugen. Hensigten med fordybelsestiden er at skabe rum til, at eleven kan arbejde med sammenhængen mellem teorien og praksis, gennem refleksion, observation, logbog, teoretisk viden og opgaver.

Timernes indhold og placering planlægges i samarbejde mellem elev og praktiksted med udgangspunkt i elevens læringsbehov. Dette vil give den enkelte elev mulighed for at fordybe sig i udvalgte områder eller problemstillinger i relation til praksis.

Indholdet af fordybelsestiden kan eksempelvis være:

- Tilegnelse af praksisrelateret teori og metoder.
- Praktikstedets læringsredskab.
- Elevens skriftlige forberedelse til ugentlig vejledningssamtale.
- Udvikling af personlige og faglige kompetencer.
- Logbogsskrivning.
- Refleksion over praksis.
- Undervisning, færdigheds- og simulationstræning.
- Faglig elevcafe.
- Besøg hos relevante tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejdspartnere.
- Planlægge pædagogiske forløb.

Elev og praktikvejleder er begge ansvarlige for opfølgning af fordybelsestimerne.

Praktikmål for uddannelsen til Pædagogisk Assistent

1. Eleven kan selvstændigt og sammen med andre varetage de pædagogiske opgaver med forståelse for lovgivningen på det konkrete praktiksted og de politiske målsætninger for området.
2. Eleven kan anvende og reflekterer over pædagogiske observationer til at planlægge, igangsætte, tilpasse og fagligt begrunde pædagogiske aktiviteter.
3. Eleven kan igangsætte pædagogiske aktiviteter, der har fokus på målgruppens sproglige udvikling.
4. Eleven kan igangsætte leg og aktiviteter, der medtænker køn, inkluderende processer og fællesskaber, herunder børn i udsatte positioner.
5. Eleven kan understøtte målgruppens kompetencer til at etablere venskaber og indgå i.
6. Eleven kan selvstændigt gennemføre pædagogiske observationer for at understøtte målgruppens trivsel, nysgerrighed og kendskab til sig selv.
7. Eleven kan selvstændigt varetage pædagogiske omsorgsopgaver ud fra en empatisk og faglig professionel tilgang, hvor der arbejdes med at forstå målgruppens signaler og behov.
8. Eleven kan igangsætte og motivere til pædagogiske aktiviteter, der skaber engagement og glæde ved fysisk aktivitet og bevægelse.
9. Eleven kan anvende udeliv og naturen til at iværksætte pædagogiske aktiviteter, der lærer målgruppen om naturfænomener og bæredygtighed.
10. Eleven kan selvstændigt følge hygiejniske retningslinjer og tage initiativ til handlinger, der forebygger infektion i institutioner.
11. Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre skabe rammer for det pædagogiske måltid og igangsætte samtaler om kultur, fællesskaber, sunde valg og livskvalitet.
12. Eleven kan igangsætte musiske, æstetiske og kulturelle aktiviteter med fokus på indtryk, oplevelser, dannelse, følelser og kropslige sansninger.
13. Eleven kan anvende sociale og digitale medier som redskab i pædagogiske aktiviteter.
14. Eleven kan anvende velfærdsteknologi på praktikstedet.
15. Eleven kan deltage aktivt i faglige drøftelser, i evaluering og dokumentation af pædagogiske aktiviteter, i det daglige arbejde, til møder og ved vejledning samt i samarbejdet med øvrige fagprofessionelle.
16. Eleven kan selvstændigt arbejde med egen rolle og ansvar i forhold til fysiske og psykiske arbejdsbelastninger, herunder ergonomi, konflikthåndtering, samarbejde og arbejdsmiljø.
17. Eleven kan anvende målrettet kommunikation i dialog med målgruppen, målgruppens forældre og pårørende og kolleger.
18. Eleven kan arbejde med etiske, daglige dilemmaer og reflektere over egen fagprofessionelle rolle i sin pædagogiske praksis.

Taksonomi

Præstationsstandarderne begynder, rutineret, avanceret skal anvendes inden for det kompetenceniveau, som gælder for det enkelte uddannelsesstrin. Avanceret niveau svarer til det niveau, en nyuddannet forventes at løse sine opgaver på.

Begynderniveau.

Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.

Rutineret niveau.

Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelser, alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.

Avanceret niveau.

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Præstationsstandarder kan også læses sådan her:

	Ord, der beskriver det niveau, som opgavens løses på	Ord, der beskriver den personlige kompetence, der knytter sig til niveauet.	Ord, der beskriver den handling, der knytter sig til niveauet
Begynder	Opgaven løses i kendt situation. Kompliceret aktivitet løses under vejledning. Fortrolig med fundamentale kundskabs- og færdighedsområder.	Udvikler ansvarlighed. Udvikler grundlag for fortsat læring. Grundlægger selvstændighed i opgaveløsning.	Beskrive, gengive, definere, genkende, huske.
Rutineret	Opgaven planlægges og gennemføres i rutinemæssig eller kendt situation. Løser et problem. Selvstændigt sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger.	Viser fleksibilitet og omstillingsevne. Løser opgaver alene og i samarbejde.	Demonstrere, forklare (med egne ord), give eksempler, sammenfatte, skelne væsentligt fra uvæsentligt
Avanceret	Problemer løses også i ikke-rutinesituationer Vurderer et problem. Planlægger, løser og gennemfører sociale og faglige opgaver eller aktiviteter.	Tager selvstændigt ansvar. Løser problemer alene eller i samarbejde. Viser initiativ. Lægger vægt på kvalitets-sans og kreativitet.	Afprøve, afgøre, vælge, træffe valg, igangsætte, udvise initiativ, selvstændigt udføre.

Oversigt over uddannelsen

Den Pædagogiske Assistent Uddannelse								
Skole/praktik periode 1			Skole/praktik periode 2			Skole/praktik periode 3		Skoleperiode 4
Tema 1			Tema 2	Tema 3		Tema 4		Tema 5
Skole: <u>Tema 1:</u> Den Pædagogiske Assistent i teori og praksis	Praktik 1: Varighed 14 uger Praktik opgave 1	P R O J E K T	Skole: <u>Tema 2:</u> Udvikling og læring <u>Tema 3:</u> Mangfoldighed og fællesskab	Praktik 2: Varighed ca. 18 uger Praktik opgave 2	P R O J E K T	Skole: <u>Tema 4:</u> Kommunikation relationer og dannelse	Praktik 3: Varighed ca. 16 uger	Skole: <u>Tema 5:</u> Fagidentitet og den afsluttende prøve

Længden på praktikperioder kan variere alt efter om eleven har godskrivning eller er over 25 år

Kort beskrivelse af de faglige temaer:

Tema 1: Den pædagogiske Assistent i teori og praksis

I dette tema arbejdes der med en grundlæggende introduktion til den pædagogiske praksis, til den pædagogiske assistents fagidentitet samt til professionelle relationer, pædagogiske aktiviteter, observationer og lovgivning. Der introduceres til skole- og praktikopgave 1, som eleverne skal arbejde med i praktikken.

Tema 2: Udvikling og læring

I dette tema arbejdes med begreberne identitetsdannelse, leg og læring samt understøttende undervisning, IT, sundhedsfremme og -forebyggelse, motivation og pædagogiske aktiviteter.

Tema 3: Mangfoldighed og fællesskab

I dette tema arbejdes med normalitets/afvigelsesbegrebet samt anerkendelse, inkluderende fællesskaber, kultur og kulturel mangfoldighed. Der introduceres til praktikopgave 2, som eleverne skal arbejde med i praktikken

Tema 4: Kommunikation, relationer og dannelse

I dette tema arbejdes med forskellige kommunikations- og udtryksformer, konflikthåndtering, selvbestemmelse, professionelle relationer, samarbejde, fagidentitet samt udvikling, trivsel og dannelse. Der introduceres til praktikopgave 3, som eleverne skal arbejde med i praktikken

Tema 5: Fagidentitet og den afsluttende prøve

Dette tema er en opsamling på hele uddannelsen, hvor der arbejdes med den Pædagogiske Assistents kompetencer og professionelle fagidentitet. Den afsluttende prøve består af en større skriftlig opgave og en mundtlig eksamen.

Obligatoriske skole- og praktikopgaver i henholdsvis praktik 1, 2 og 3

Eleven skal i hver af de 3 praktikker udarbejde en opgave, hvor teori fra skoleperioderne sættes i spil i forhold til praksis. Der er 3 opgaver - en til hver praktik.

Praktik 1:

Skole- og praktikopgave 1 - Den pædagogiske assistents handlekompetence

I denne opgave skal du arbejde med din handlekompetence som Pædagogisk assistent. Opgaven består af 3 dele - en observationsopgave, en aktivitet og en refleksionsopgave. Opgaven afleveres elektronisk, således at den kan bruges, når du er tilbage på skolen.

- 1) Observer en planlagt aktivitet, som din vejleder eller en anden kollega har sat i gang. Brug de observationsmetoder du har lært af din underviser.

Skriv observationen ned.

Reflekter skriftligt over din observation.

Brug evt. disse spørgsmål til inspiration:

- Hvad sker der?
- Hvor foregår aktiviteten?
- Hvem deltager?
- Hvad lægger du mærke til det faguddannede personale gør?
- Hvad fungerer/ fungerer ikke?
- Hvad lægger du mærke til der sker eller ikke sker når den fag professionelle ikke er der?

- 2) På baggrund af de refleksioner du har gjort dig i forbindelse med din observation, skal du nu planlægge, udføre og evaluere din egen aktivitet med udgangspunkt i et didaktisk planlægningsredskab. Du skal inddrage dit aktivitets- og legekatalog.

Lav en skriftlig forberedelse af din aktivitet og noter din evaluering.

- 3) I din evaluering af aktiviteten skal du reflektere over din egen handlekompetence.

Find evt. inspiration i følgende spørgsmål:

- Din egen professionelle/personlige/private rolle? Giv eksempler.
- Hvem er jeg som fagperson?
- Hvad vil jeg gerne blive bedre til?
- Hvilke kompetencer har jeg/ønsker jeg?
- Hvad har jeg lært?
- Hvilke praktikmål har jeg arbejdet med?

Når du kommer tilbage fra praktik skal du bruge dine refleksioner og observationer til at udarbejde et skriftligt produkt i projektform.

Praktik 2:

Skole- og praktikopgave 2 - Pædagogiske læringsmiljøer

I denne opgave skal du have fokus på pædagogiske læringsmiljøer. Læringsmiljøer er grundlaget for børns/unges/voksnes læring, trivsel og udvikling.

Når du som pædagogisk assistentelev organiserer og faciliterer læringsmiljøer, skal du have målgruppens behov og udviklingstrin for øje, og forberedt på spontanitet og ændringer i løbet af dagen.

Du skal reflektere over samspillet mellem de pædagogiske intentioner og målgruppens behov. I arbejdet med læringsmiljøer er det vigtigt at medtænke begreber som inklusion, kulturer, fællesskaber, mangfoldighed og engagement

- 1) Observer forskellige organiserede og uorganiserede læringsmiljøer på din praktikplads. Udvælg et af læringsmiljøerne med fokus på mangfoldighed og fællesskab
- 2) Skriv dine observationer ned
- 3) Reflekter skriftligt over din observationer. Anvend de teorier som du har tilegnet dig i tema 1, 2 og 3. Du skal koble din teoretiske viden med dine observationer, og reflektere videre over hvilke ændringer du vil foretage i forhold til målgruppen. Og have særlig opmærksomhed på de kulturer, der er på dit praktiksted. Kulturer kan være både anden etnicitet samt arbejdspladskulturer, klassekulturer og team/gruppekulturer.

Tag udgangspunkt i nedenstående spørgsmål:

Hvordan kan jeg som pædagogisk assistent medvirke til at sætte rammer og understøtte læringsmiljøer der udvikler målgruppens udvikling, trivsel og læring? På hvilken måde har læringsmiljøet fokus på målgruppens mangfoldighed og fællesskab?

Skriv dine svar og overvejelser ned i et dokument og aflever det elektronisk. Dokumentet kan bestå af noter, mindmap, tekst suppleret med billeder mm. Analyser dine observationer og vurder hvilke tiltag du vil foretage.

Når du kommer tilbage fra praktik skal du bruge dine observationer og refleksioner til at udarbejde et skriftligt produkt i projektform.

Praktik 3:

Skole- og praktikopgave 3 - fagidentitet

Du har nu bestået dine uddannelsesspecifikke fag, valgfrit specialefag og grundfag. Du er nu næsten færdig med din uddannelse til pædagogisk assistent. Du er nu i gang med din 3. praktik og det er tid til at reflektere over din fagidentitet.

I første praktik blev du bedt om at tage stilling til din egen professionelle rolle. Nu har du fået en større viden og en bedre indsigt i dit fag og derfor skal du reflektere over følgende spørgsmål:

1. Hvordan indgår jeg som pædagogisk assistent i relationer med børn/borgere, forældre/pårørende, kollegaer m.fl.?
2. Hvordan kommunikerer jeg som pædagogisk assistent med børn/borgere, forældre/pårørende, kollegaer m.fl.?
3. Hvad er min rolle som professionel fagperson i det daglige pædagogiske arbejde?
4. Hvordan indgår mit pædagogiske grundsyn og mit menneskesyn i min faglige profil?
5. Hvilke handlekompetencer har jeg som pædagogisk assistent til at understøtte pædagogiske læringsmiljøer?

Indsæt refleksioner og eksempler i modellen om de tre PPP og anvend den teoretiske viden du har tilegnet dig gennem uddannelsen. Nedskriv refleksionerne og aflever dokumentet elektronisk.

Når du starter i skoleperiode 4, skal du bruge dine refleksioner og eksempler til at arbejde med din fagidentitet.

Understøttende opgaver, som kan anvendes til at arbejde med specifikke praktikmål

Via linket nedenfor findes 9 opgaver, som der kan arbejdes med i praktikken og som kan understøtte eleven i at arbejde med specifikke praktikmål. Disse opgaver er ikke obligatoriske opgaver, men opgaver man kan vælge at bruge efter behov og til at understøtte arbejde med praktikmålene. Opgaverne kan findes [HER](#) eller på SOSU ZBC's hjemmeside: sosu.info.zbc.dk og "Praktikken" - "Skole- og praktikopgaver"

Litteratur anvendt på den Pædagogiske Assistentuddannelse:

- Kommunikation og digital kultur. Trine Reinholdt Gath (red.). Munksgaard 2016
- Sundhed, krop og bevægelse. Michaela Jørgensen (red.). Munksgaard 2016
- Pædagogik og psykologi. Karina Dørr Pedersen (red.). Munksgaard 2016
- Aktiviteter, kultur og natur. Anette Juhl, Susanne Kjeldstrup. Munksgaard 2016
- Dansk – Pædagogisk assistent. Marlene Lysemose, Munksgaard 2012
- Samfundsfag, niveau D og C. Rasmus Christensen, Bjørn Bue Houmann og Peter Lind, Munksgaard 2017
- Praktik-Bogen. Cecilie Bogh m. fl., Munksgaard 2017

